

Sygn.akt III AUa 1348/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Piotr Prusinowski (spr.)

Sędziowie: SA Bohdan Bieniek

SA Maria Jolanta Kazberuk

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 marca 2014 r. w B.

sprawy z odwołania Z. G.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o wypłatę wyrównania części uzupełniającej świadczenia

na skutek apelacji wnioskodawcy Z. G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 12 czerwca 2013 r. sygn. akt IV U 1621/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od Z. G. na rzecz Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w O. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

Sygn. akt III AUa 1348/13

UZASADNIENIE

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 6 marca 2013 r. odmówił Z. G. prawa do wypłaty wyrównania części uzupełniającej świadczenia. Decyzja ta została podyktowana tym, że ubezpieczony nie posiada uprawnień do wypłacenia wyrównania części uzupełniającej za okresy od 17 grudnia 2004 r. do 31 marca 2012 r., ponieważ nie został spełniony warunek art. 28 ust. 4 oraz art. 44 ust 2 i 5 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U z 2008 r., nr 50, poz. 291, z póź. zm.) – określanej dalej jako u.s.r..

Odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca i wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie w okresie od 17 grudnia 2004 r. do dnia 31 marca 2012 r. części uzupełniającej renty w wysokości 100% za każdy miesiąc wraz z ustawowymi odsetkami za każdy miesiąc do dnia zapłaty oraz zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania według norm przepisanych. Wnioskodawca zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników poprzez uznanie, że w okresie od 17 grudnia 2004 r. do 31 marca 2012 r. nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, ponieważ był właścicielem gospodarstwa rolnego.

W odpowiedzi na odwołanie Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w O. wniosła o oddalenie odwołania.

W dniu 12 czerwca 2013 r. pełnomocnik ubezpieczonego precyzując stanowisko w sprawie wskazał, że wypłata uzupełniającej części renty jest dochodzona za okres od grudnia 2009 r. do 31 marca 2012 r. (błędnie wskazano na 2013 r.)

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 12 czerwca 2013 r. oddalił odwołanie. Sąd ten ustalił, że Z. G. w dniu 29 grudnia 2004 r. wystąpił do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w O. z wnioskiem o przyznanie mu renty inwalidzkiej. We wniosku wskazał, że jest właścicielem gospodarstwa rolnego o powierzchni 1,2 ha. Z przedłożonego do wniosku zaświadczenia wystawionego przez Naczelnika Urzędu Skarbowego z dnia 28 lipca 2007 r. wynikało, że wnioskodawca prowadził działalność rolniczą. W zaświadczeniu tym zostało wskazane, że wnioskodawca jest podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych prowadzących działy specjalne produkcji rolnej. Decyzją z dnia 5 lutego 2005 r. KRUS przyznała wnioskodawcy prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy od dnia 17 grudnia 2004 r. do dnia 31 stycznia 2006 r. Jednocześnie organ rentowy zawiesił część uzupełniającą renty w 50% z powodu prowadzenia działalności rolniczej. Następnie decyzją z dnia 25 stycznia 2006 r. po przeliczeniu renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy organ rentowy przedłużył okres jej wypłaty od dnia 1 lutego 2006 r. do 31 października 2007 r. W dniu 5 listopada 2007 r. została wydana kolejna decyzja na mocy której KRUS dokonała ponownego przeliczenia wysokości renty z tytułu niezdolności do pracy i przyznała ją do dnia 31 października 2010 r.

Ostatecznie w dniu 15 października 2010 r. KRUS po przeliczeniu renty rolniczej przyznał ją wnioskodawcy bezterminowo. We wszystkich wskazanych powyżej decyzjach część uzupełniająca świadczenia uległa zawieszeniu w 50 % z powodu prowadzenia przez wnioskodawcę działalności rolniczej. Wnioskodawca, został pouczone o prawie i trybie odwołania się od wskazanych decyzji, oraz jak sam wyjaśnił zapoznał się z ich treścią. Nie kwestionował on zasadności powyższych decyzji i nie składał od nich odwołania.

Sąd pierwszej instancji ustalił również, że w dniu 15 maja 2012 r., na skutek wniosku z dnia 30 kwietnia 2012 r. KRUS dokonała przeliczenia renty rolniczej uwzględniając okres pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym teściów tj. od 26 stycznia 1982 r. do 15 sierpnia 1982 r., nie doliczył zaś okresu od 15 sierpnia 1979 r. do dnia 25 stycznia 1982 r., i rentę wliczoną z uwzględnieniem tego okresu przyznał od 1 kwietnia 2012 r. Jednocześnie z decyzji tej wynika iż część uzupełniająca podlega zawieszeniu w 100 % z powodu prowadzenia działalności rolniczej. Następnie w dniu 18 maja 2012 r. Prezes KRUS z urzędu zawiesił wypłatę 100 % części uzupełniającej z powodu ukończenia wieku emerytalnego przez małżonkę wnioskodawcy i spełnienie warunków do emerytury rolniczej. Dnia 28 maja 2012 r. KRUS odmówiła prawa do przeliczenia wysokości świadczenia rentowego poprzez uwzględnienie do wysokości renty okresu studiów. W dniu 29 czerwca 2012 r. wnioskodawca przekazał darowizną część gospodarstwa rolnego. Wyrokiem z dnia 17 grudnia 2012 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w sprawie IV U 1671/12 w pkt I zmienił decyzję z dnia 15 maja 2012 r. w ten sposób, że przeliczył rentę rolniczą przysługującą wnioskodawcy od dnia 1 kwietnia 2012 r. przy uwzględnieniu okresu pracy w gospodarstwie rolnym teściów od dnia 15 sierpnia 1979 r. do 15 maja 1982 r. i dodatkowo przyznał w okresie od 1 kwietnia 2012 r. do 30 maja 2012 r. część uzupełniająca renty w wysokości 100%, w pkt II oddalił odwołanie wniesione od decyzji z dnia 28 maja 2012 r. W uzasadnieniu wyroku Sąd wskazał, że orzeczenie w przedmiocie wypłaty części uzupełniającej renty koncentruje się na okresie od 1 kwietnia 2012 r. (decyzja z dnia 15 maja 2012 r. przelicza rentę rolniczą od tej daty, a zatem orzekanie za okres wcześniejszy nie jest objęte funkcją kontrolną sądu) do dnia 30 maja 2012 r. – po tej dacie KRUS wznowił wypłatę 100 % części uzupełniającej. Wniosek, o wyrównanie wysokości renty rolniczej do 100 % części uzupełniającej od 17 grudnia 2004 r. do 31 marca 2012 r., na skutek, którego została wydana decyzja zaskarżona w przedmiotowej sprawie, złożony był w dniu 21 grudnia 2012 r.

Uwzględniając poczynione ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy w Olsztynie uznał, że odwołanie jest niezasadne. Odwołał się do przepisu art. 44 ust 2 i 5 u.s.r. W tym kontekście podkreślił, że wnioskodawca nie zaskarżał decyzji przyznających prawo do renty. Oznacza to, że zgadzał się z ich treścią. Wniosek o wypłatę zawieszony części uzupełniającej świadczenia ubezpieczony złożył po raz pierwszy w dniu 30 kwietnia 2012 r. W efekcie Sąd Okręgowy

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Olsztynie wyrokiem z dnia 17 grudnia 2012r., w sprawie IV U 1671/12, przyznał odwołującemu w okresie od 1 kwietnia 2012r. część uzupełniającą renty w wysokości 100%. Sąd pierwszej instancji zauważył, że wniosek z 21 grudnia 2012 r. będący podstawą wszczęcia niniejszego postępowania, nie zawierał w swej treści żadnego wniosku o przeprowadzenie nowych dowodów ani też nie wskazywał na nowe okoliczności mające wpływ na wysokość renty rolniczej. Również podczas toczącego się przed Sądem Okręgowym postępowania nie został przedstawiony żaden dodatkowy materiał dowodowy. W związku z powyższym należało uznać, iż organ rentowy nie mógł z urzędu dokonać ponownego ustalenia wysokości renty rolniczej za wskazany przez odwołującego okres. W tym świetle Sąd Okręgowy rozważał, czy zachodziły przesłanki określone w art. 133 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który ma zastosowanie w sprawie na mocy art. 52 ust. 1 pkt 2 u.s.r. Sąd odniósł się do przepisu art. 133 ust 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a w szczególności do pojęcia „błędu” organu rentowego. Zauważył, że pojęcie "błędu" w prawie ubezpieczeń społecznych jest swoiste i szerokie, tzn. oznacza każdą obiektywną wadliwość decyzji, niezależnie od tego, czy jest ona skutkiem zaniechania, pomyłki, celowego działania samego organu rentowego, czy też niewłaściwych działań pracodawców, albo wadliwej techniki legislacyjnej, czyli skutkiem niejednoznaczności norm prawnych.. W orzecznictwie wskazuje się również że błędem organu rentowego jest także błędna wykładnia obowiązujących przepisów. Konkludował, że określenie "błąd organu rentowego" obejmuje sytuacje, w których organ rentowy miał podstawy do przyznania podwyższonego świadczenia, lecz z przyczyn leżących po jego stronie tego nie uczynił. Treść tego przepisu, w związku z art. 44 ust. 2 i 5 u.s.r. wskazuje, iż zaistnienie błędu organu może nastąpić w przypadku gdy ubezpieczony składał odpowiedni wniosek o ponowne przeliczenie renty rolniczej, a organ rentowy nie rozpoznał go. Ewentualnie o błędzie organu rentowego można mówić w przypadku, gdy po uprawomocnieniu się kolejnych decyzji zostały przedstawione nowe dowody lub ujawnione nowe okoliczności mające wpływ na prawo do świadczenia lub ich wysokość. Tymczasem, jak już zostało przedstawione wnioskodawca nie składał wniosków o wypłatę zawieszoną części świadczenia w okresach objętych żądaniem, ani nie przedstawiał żadnych nowych dowodów, czy też okoliczności. Dodatkowo Sąd pierwszej instancji zauważył, że całkowita niezdolność do pracy, trwająca od 2004 r. nie przesądza automatycznie o tym, że organ rentowy dopuścił się błędu, gdyż okoliczność ta nie jest tożsama z zaprzestaniem prowadzenia działalności rolniczej. Poruszając ten aspekt Sąd pierwszej instancji wskazał na przepis art. 28 u.s.r. w związku z art. 38 pkt 3 u.s.r. Podkreślił, że ustawodawca posłużył się domniemaniem, zgodnie z którym jeżeli własność lub dzierżawa gruntów, o których mowa w pkt 1, przysługują kilku osobom lub jeżeli obowiązek podatkowy, o którym mowa w pkt 2, ciąży na kilku osobach - każda z tych osób uczestniczy w prowadzeniu działalności rolniczej. Wskazał, że domniemanie to jest użytecznym narzędziem w praktyce ustalania przesłanek prawa do emerytury rolniczej, w tym sensie, że ustalenie, iż wnoszący o przyznanie świadczeń pozostaje nadal właścicielem gospodarstwa rolnego wystarcza - na zasadzie omawianego domniemania - do ustalenia, że wnioskodawca nadal prowadzi działalność rolniczą. Kierując się tymi argumentami Sąd Okręgowy w Olsztynie orzekł jak w sentencji wyroku z dnia 12 czerwca 2013 r.

Apelacje wnioś Z. G..

Zarzucał rozstrzygnięciu nie zbadanie możliwości popełnienia błędu przez organ rentowy, a także błędne ustalenia faktyczne polegające na uznaniu, że nie przedstawiono wniosków dowodowych, gdy wnioski takie wskazano w odwołaniu. W uzasadnieniu środka odwoławczego wskazał, że wielokrotnie ustnie w rozmowach z pracownikami KRUS nie zgadzał się z interpretacją art. 28 ust 4 u.s.r. Podkreślił, że nie odwoływał się od kolejnych decyzji KRUS o przyznaniu prawa do renty rolniczej, gdyż nie wiedział, że ma taka możliwość. Na koniec podkreślił, że ustalenia poczynione w sprawie IV U 1671/12 niczym nie różniły się od sytuacji mającej miejsce w okresie od 17 grudnia 2004 r. do 31 marca 2012 r. Kierując się tymi argumentami apelujący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji zgodnie z postulatem zgłoszonym w odwołaniu.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd drugiej instancji podziela i przyjmuje za własne ustalenia Sądu Okręgowego co do opisanego przezeń stanu faktycznego, jak również podziela ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego. Sąd ten dokonał również

trafnej interpretacji przepisów mających zastosowanie w niniejszej sprawie. Powyższe czyni zbytecznym ponowne przytaczanie ustaleń oraz szczegółowych rozważań zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAPiUS 1999, nr 24, poz. 776, postanowienie SN z dnia 22 kwietnia 1997 r., II UKN 61/97, OSNAPiUS 1998, nr 3, poz. 104).

Analizując zarzuty zgłoszone w apelacji warto odwołać się do poglądu wyrażonego w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., zasadzie prawnej, III CZP 49/07 (OSNC 2008 nr 6, poz. 55; Monitor Prawniczy 2008 nr 22, s. 37, z uwagami M. Kowalczuk; Palestra 2009 nr 1, s. 270, z glosą G. Rząsy i A. Urbańskiego), zgodnie z którym sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiąza go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego (wyrok SN z dnia 26 marca 2013 r., II PK 216/12, OSNP 2014, nr 1-2, poz. 5). Jedyne zarzuty dotyczące prawa procesowego koncentruje uwagę na twierdzeniu wnioskodawcy, że w odwołaniu przedstawiono wnioski dowodowe, których Sąd pierwszej instancji nie zrealizował. Przeglądając treść odwołania okazuje się, że ubezpieczony wniósł wyłącznie o zaliczenie w poczet materiału dowodowego dokumentów znajdujących się w sprawie IV U 1671/12. W postanowieniu wydanym na rozprawie w dniu 12 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie zaliczył w poczet materiału dowodowego akta sprawy IV U 1671/12 oraz akta rentowe. W kontekście opisanych zdarzeń zarzut dotyczący błędnego ustalenia faktycznego (polegającego na uznaniu, że wnioskodawca nie przedstawił wniosków dowodowych) nabiera innego wymiaru. Wydaje się, że skarżący nawiązuje do rozważań Sądu w zakresie przepisu art. 44 ust 2 i 5 u.s.r. Przepis ten reguluje instytucję ponownego ustalenia prawa lub jego wysokości. Warunkiem zastosowania tej konstrukcji jest przedstawienie nowych dowodów lub ujawnienie nowych okoliczności po uprawomocnieniu się decyzji. W przedmiotowej sprawie oznacza to, że punktem odniesienia są prawomocne decyzje o przyznaniu prawa do renty rolniczej (zawieszające jednocześnie prawo do 50 % części uzupełniającej) z dnia 15 lutego 2005 r., z dnia 25 stycznia 2006 r., z dnia 5 listopada 2007 r., z dnia 15 października 2010 r. Przedmiotem, do których nowe dowody lub nowe okoliczności mają się odnosić jest okoliczność faktyczna polegająca na nieprowadzeniu (zaprzestaniu prowadzenia) działalności rolniczej. Z tej perspektywy zrozumiałe stają się wywody Sądu pierwszej instancji, wskazujące, że dokumenty znajdujące się w aktach IV U 1671/12 nie spełniają przesłanek wymienionych w przepisie art. 44 ust 2 u.s.r. W sprawie tej Sąd Okręgowy w Olsztynie skoncentrował uwagę na kwestii stażu (pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym teściów). Na ten aspekt ukierunkowane było postępowanie dowodowe. Kwestia związana z zaprzestaniem prowadzenia gospodarstwa rolnego przez wnioskodawcę pojawiła się wyłącznie w dowodzie z przesłuchania strony i to jedynie w kontekście okresu od 1 kwietnia 2012 r. do 30 maja 2012 r. Wyrazem tego są ustalenia faktyczne i rozważania prawne zawarte w uzasadnieniu wyroku wydanego przez Sąd Okręgowy w Olsztynie z dnia 17 grudnia 2012 r. w sprawie IV U 1671/12. Oznacza to, że postępowanie to (i dowody w nim zaprezentowane) nie jest przydatne do wykazania wystąpienia przesłanek wymienionych w przepisie art. 44 ust 2 u.s.r. Dlatego Sąd pierwszej instancji prawidłowo podniósł tę kwestię.

Nie może ująć uwadze, że wnioskodawca w trakcie postępowania był reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika. Ma to znaczenie, jeżeli uwzględni się, że na rozprawie w dniu 12 czerwca 2013 r. strony oświadczyły o braku zamiaru złożenia wniosków dowodowych. W tym stanie procesowym Sąd Okręgowy w Olsztynie, kierując się zasadą kontradyktoryjności postępowania sądowego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (wyrok SN z dnia 10 grudnia 1997 r., II UKN 394/97 OSNAPiUS 1998 r. nr 20, poz. 614 i wyrok SN z dnia 16 grudnia 1997 r., II UKN 406/97 OSNAPiUS 1998 r. nr 21, poz. 643, wyrok SN z dnia 8 stycznia 2008 r., I UK 193/07, OSNP 2009, nr 3-4, poz. 52, wyrok SN z dnia 12 marca 2010 r., II UK 286/09, OSNP 2011, nr 17-18, poz. 237), nie miał obowiązku prowadzenia postępowania z urzędu. W tym świetle należy spojrzeć na zarzut apelacyjny wyrażający się w twierdzeniu, że sąd pierwszej instancji nie zbadał możliwości popełnienia błędu przez organ rentowy.

Pozostając w nurcie rozważań dotyczących przepisu art. 44 ust 2 u.s.r. należy podkreślić jego złożoną naturę. Z jednej strony, przepis ten stanowi modyfikację znanej w procedurze administracyjnej i cywilnej konstrukcji wznowienia postępowania. Z drugiej jednak strony, nie można pominąć, że możliwość wzruszenia prawomocnej decyzji jest limitowana. W ten sposób ustawodawca wyważył dwie uznawane przez prawo wartości – zasadę prawdy obiektywnej i postulat pewności obrotu prawnego. Decyzje organu rentowego nie mają wprawdzie powagi rzeczy

osądzonej (wyrok SN z dnia 12.01.2001 II UKN 182/00 OSNAPIUS 2002 Nr 17, poz. 419, postanowienie SN z dnia 24.03.2003 II UK 393/02 OSNAPIUS 2004, Nr 9, poz. 163), jednak ich wzruszenie możliwe jest wyłącznie w przypadkach przewidzianych prawem. Nieprzedłożenie przez wnioskodawcę nowych dowodów i nieujawnienie nowych okoliczności, mających wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość, zmusza do uznania, że odwołanie od decyzji z dnia 6 marca 2013 r. jest niezasadne, a apelacja od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 12 czerwca 2013 r. jest nietrafna. Na podstawie dostępnych w sprawie dowodów niemożliwe jest zweryfikowanie, czy w spornym okresie wnioskodawca zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej.

Z całą stanowczością należy podkreślić, że Sąd drugiej instancji w pełni podziela orzecznictwo, zgodnie z którym wypłata części uzupełniającej emerytury lub renty rolnika nie powinna ulec zawieszeniu na podstawie art. 28 ust 1 i 3 i 6 u. s. r., gdy ubezpieczony faktycznie nie prowadzi działalności rolniczej (Uchwała SN z 6 maja 2004 r., II UZP 5/04, OSNP 2004, nr 22, poz. 389, wyrok SN z 8 stycznia 1997 r., II UKN 39/96, OSNAPIUS 1997 nr 16, poz. 299, wyrok SN z 27 maja 1997 r., II UKN 145/97, OSNAPIUS 1998 nr 8, poz. 247, wyrok SA we Wrocławiu z 15 marca 2012 r., III AUa 23/12, Lex nr 1171356). Pogląd ten wychodzi z założenia, że między określeniem „prowadzenie działalności rolniczej”, użytym w art. 6 pkt 1 i 3 u.s.r., a terminem „zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej” – art. 28 ust 3 u.s.r. – występuje linia demarkacyjna, której granice nie są wyznaczane przez własność lub posiadanie gospodarstwa rolnego (Wyrok SA w Warszawie z 15.03.2005 r., III AUa 1335/04, LexPolonica nr 386526, wyrok SA w Warszawie z 27 listopada 2006 r., III AUa 728/06, LexPolonica nr 1831784, wyrok SA w Warszawie z 17 czerwca 2009 r., III AUa 255/09, LexPolonica nr 2272595). Domniemanie zawarte w przepisie art. 38 ust 1 u.s.r. i art. 28 ust 4 u.s.r. może zostać obalone przez wykazanie, że rolnik faktycznie nie prowadził działalności rolniczej (wyrok SA w Krakowie z 8 listopada 2005 r., III AUa 2385/04, LexPolonica nr 394995, wyrok SA w Krakowie z 26 września 2006 r., III AUa 859/05, LexPolonica nr 2616182, wyrok SA w Warszawie z 13 maja 2009 r., III AUa 122/09, LexPolonica nr 2131161).

W sytuacji, w której wnioskodawca w kolejnych wnioskach o przyznanie prawa do renty rolniczej (z dnia 29 grudnia 2004 r., z dnia 5 stycznia 2006 r., z dnia 15 października 2007 r. i 17 września 2010 r.) deklaruje, że nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, nieracjonalne jest ponowne ustalenie prawa do wysokości świadczenia wyłącznie na podstawie twierdzenia ubezpieczonego - bez zgłoszenia nowych dowodów lub wskazania nowych okoliczności przesądzających o odmiennym stanie rzeczy. Proceduralny wymiar przepisu art. 44 ust 2 u.s.r. polega bowiem na tym, że nowe dowody lub okoliczności mają przekonać, że przesłanka warunkująca zawieszenie części uzupełniającej renty rolniczej nie ziściła się. Jest to ważne również z tego powodu, że ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników, jak słusznie zauważył Sąd pierwszej instancji, posługuje się domniemanie. Można je obalić, jednak w tym celu potrzebna jest inicjatywa dowodowa wnioskodawcy.

Apelacja nie jest zasadna również z innego powodu. Konsekwencją ponownego ustalenia wysokości świadczenia jest możliwość rozważenia, czy wnioskodawcy przysługuje zwrot należności za okres wsteczny. Zgodnie z przepisem art. 133 ust 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z art. 52 ust 1 pkt 2 u.s.r. jest to możliwe (z ograniczeniem do okresu 3 lat), jednak pod warunkiem, że przyznanie niższych świadczeń było następstwem błędu organu rentowego. Uwzględniając akceptowaną w orzecznictwie i literaturze przedmiotu koncepcję błędu obiektywnego, nie można pominąć, że chodzi o błąd organu rentowego. Oznacza to, że nie występuje on w sytuacji, w której sam ubezpieczony we wniosku o wypłatę świadczenia podaje okoliczności sprzeczne ze stanem rzeczywistym. Dlatego składanie przez apelującego wniosków o przyznanie renty rolniczej, z zaznaczeniem, że nie zaprzestał on prowadzenia działalności rolniczej, nie może prowadzić do uznania, iż zawieszenie wypłaty części uzupełniającej było następstwem błędu organu rentowego, w rozumieniu przepisu art. 133 ust 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z art. 52 ust 1 pkt 2 u.s.r. Konstatacja ta zmusza do uznania, że zarzut apelacyjny nie zbadania możliwości popełnienia błędu przez organ rentowy nie jest trafny.

Sumą przeprowadzonych rozważań jest teza o niezasadności apelacji. Sąd pierwszej instancji prawidłowo zastosował przepisy prawa materialnego i procesowego. W rezultacie kierując się przepisem art. 385 k.p.c. należało orzec jak w sentencji. O kosztach procesu Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie przepisu art. 98 k.p.c.